

Elmondta Csapó Endre, elhangzott Szent István ünnepélyén, 2010. augusztus 20-án, Sydneyben, a Magyar Házban, (NSW-i Magyar Szövetség)

Szent István király ünnepére egybegyűlt kedves Honfitársaim!

Szent István ünnepén Árpád vezér magyar államának időálló, tartós állammá szervezését ünnepeljük.

A földrajzi értelemben vett Európában a királysági államok a X-ik században a nemzetek szállásterületein alakultak ki. Ezen az akkor ismert világ legkisebb földrészén sok nemzet igyekezett érvényesülni. Az erősebbek királyi államot alakítottak. Az ezredik év tájékán nagy átalakulás eseményei zajlottak Európában. A déli részeken a Római Birodalom romjain, a nyugati részeken a birodalom egykori gyarmatain alakultak királyságok: a kor szellemi áramlatának megfelelően a kereszténység egységében. Hátra volt még Európa keleti része, amikor a magyar honfoglalók a Kárpát-medencében megjelentek. Már Géza fejedelem felismerte a történelmi esélyt, fia, István érdeme, hogy megvalósította a keresztény királyságot azáltal, hogy erős kézzel egységre szorította a honfoglaló törzseket.

Ebben az időben alakultak a keleti térségben további királyságok, mint a cseheknél és a lengyeleknél, északon a skandinávoknál. Alakulóban van a Litván nagyfejedelemség, oroszoknál a Rurik-ház uralma.

Szent István jó viszonyt teremtett a Keletrómai Császársággal, de a nyugati egyházhoz csatlakozott. Kisebb népeknek már nem volt esélye országot alapítani. Ekkortól számítják Európa politikai létrejöttét. Ennek alapján valljuk mi magyarok, hogy jelen voltunk amikor megszületett Európa, részesei vagyunk Európa megalapításának. A szent istváni állameszme jelentős része az európai politikai kultúrának és a korabeli államforma kialakulásának. De ezen felül olyan vívmánya is volt a szent istváni állameszménynek, amihez Európa csak most kezd felemelkedni: ez pedig a türelem és együttélés szelleme az ország mindennemű népe iránt.

Úgy tudjuk, hogy ez turáni örökség.

Magyarország – mondhatjuk bátran – egységes nemzetállam képét alkotja már a kezdetekben, és később is mindvégig a magyar elem képezi a királyság politikai elitjét. Részleges török megszállás, és a Habsburg uralkodóház bekebelezési igyekezete ellenére a Szent Korona országának politikai határai 920 év alatt alig változtak.

Történelmünkéből tudjuk, hogy már az Árpád-ház uralkodóinak vérében minden generációval kevesebb és kevesebb volt a magyar, azt követően idegen királyi házak tagjai homlokát érintette a királyavató Szent Korona. Az idegenvérű királyok ellenére Magyarország mindvégig a magyarok országa volt.

Mi volt ennek a titka? A Szent Korona, és a hozzá fűződő, egyedülállóan zseniális, nemzeti alapú, hitelű közjogi szemlélet, ami szerint minden hatalom alapja ez a szakrális tárgy. Ma is rejtély, hogyan kötődött az égi hatalom ehhez az ugyancsak rejtélyes eredetű koronához – amely minden birtok tulajdonosaként oszthatatlanná tette az országot, a Szent Korona országait. A király csak igazgathatta, amennyiben a magyar rendek megkoronázták. A magyarságtartalmat a koronázó elit biztosította, nem a királyi házak.

Ez a birtoklási rendszer biztosította az ország politikai határainak rendkívüli állandóságát. A Kárpát-medence természetes határai csak a déli részeken változtak időnként, illetve egészült ki a horvát társországgal, amelynek védelmezője évszázadokon át a magyar király volt.

A továbbiakban a Kárpát-medencével foglalkozunk, amely a magyar nép országa volt ezer éven keresztül. Annak minden völgyében, hegyoldalában magyar falvak, városok várak épültek az

ország népe védelmére és élete vitelére, kultúrája, civilizációja építésére. Olyan ország volt, ahol másnyelvű, más keblű népek is megtelepedtek. Szükség volt rájuk háborúk, járványok tettek néptelenné nagy területeket. A betelepedettek egyaránt érvényesülhettek, tagjaivá válhattak a magyar nemesi osztálynak. Élték életüket a maguk nyelvén, a maguk kultúrájában mindaddig, amíg el nem jött egy új szellemtörténeti korszak Európára. A nacionalizmus fölkeltette a nyelvi elkülönülésnek, és a nemzeti államnak az eszméjét. A következmény a magyarok számára Trianon lett.

Ha ez a nemzetállamot építő nacionalista irányzat háború nélkül tudott volna érvényesülni, elképzelhető, hogy békésen élnének ma egymás mellett a nyelvi határok nyomán létrejött államok Közép-Európában, bizonyára szövetkezve is, a közös védelem és gazdálkodás érdekében. Azonban sajnálatosan háború által jött létre a nemzetállami rendezés, és mint tudjuk, a magyarság számára mérhetetlen méretű igazságtalanságokkal. Határok jöttek létre, szétvágvá nemzetet, városokat, falvakat. Tudjuk jól.

Nem is erről akarok szólni, hiszen emigrációs életünk hat évtizedében törődéseink középpontjában volt a megcsonkítottság és az idegen megszállás gondja és baja, hanem arról, szólnék, hogy: hajnalodik, hogy nyolc borzalmas évtized után új helyzet állt elő a trianoni határok mentén. Nem kell többé csempészáton eljuttatni a magyar könyveket Erdélybe, a Felvidékre. Megnyíltak a határok az Európai Unió tagságával. Talán ez az egyetlen igazi pozitívuma a csatlakozásnak. A magyar népnek, elsősorban a határon kívülre került százezreknek, ez mindennél értékesebb.

De nemcsak a határon kívülieknek, hanem az ország közepének is most nyílik lehetősége 1918 óta kárpát-medencei dimenziókban gondolkodni. Most indul meg egy új történelmi időszak, amikor végre egyenlő eséllyel indul a magyar nép ezen a területen, amely korábban évezredes érvénnyel az ő életlehetőségeit biztosította.

Szép meséket hallottunk a múlttól, a magyar táj csodálatos asszimiláló képességéről. Hogy milyen gyorsan magyarrá vált ott a betelepedett idegen. Nincs ilyen tulajdonság. Akkor volt gyors magyarrá válás, amikor az ország sikeres volt. És akkor lesz megint vonzó, ha sikeres lesz.

Trianon óta milliós nagyságú asszimilációs vesztesége van a magyarságnak. Ezeket is vissza kell szerezni, azokon a nyelveken – ha kell –, amelyek immár anyanyelvük. 1910 és 2001 között a magyarok részaránya a Kárpát-medencében 50 százalékról 40 százalékra esett le. De még így is a 12,5 millió magyar a Kárpát-medence legnépesebb nemzete. Nekünk életkérdés ezt a viszonylagos többségi arányt hasznosítani.

Mindent el kell követni, hogy ebből a csodálatos földrajzi és természeti egységből újra gazdasági és kulturális egység legyen. És ahhoz, hogy ez megvalósuljon, igazán csak nagyon akarni kell, és akkor majd a természet adottságai adják a további lendületet. A magyarság, központi helyzeténél, fejlettebb felkészültségével, szellemi adottságaival, ma ismét olyan kedvező helyzetben van, mint az első világháború előtti évtizedekben. Nagy úr az érdek, és a szlovákok is leküzdi majd lassú észjárásukat, mert rájönnek, hogy Hungária az a nagy haza, amiből nem érdemes kirekesztődni. Temesvár dús gazdasága is a magyar Alföldhöz kötődik majd, nem a távoli Havasalföldhöz. Folytathatnánk a sort.

Krónikáink, és újabban mélyebbre tekintő történészeink úgy mondják, hogy Árpád hadai nem honfoglalók voltak, hanem visszafoglalók, és hogy az inkább békés volt, mintsem háborús. Most ugyancsak békés visszafoglalásra van lehetőség a Kárpát-medencében, de nemcsak gazdasági, hanem kulturális eszközökkel is.

Ami a gazdasági újra együvé tartozást illeti, nagyon hasznosnak látszik megfogadni és követni

azt az uniós ajánlást, amely szorgalmazza a régiók olyan együttműködését, ami átlép az országhatárokon. Az úgynevezett Bolzanói Ajánlás úgy szól, hogy a határokon átnyúló együttműködésnek a kapcsolatok kétoldali keretei között területi alapon kell megvalósulnia, nem pedig etnikai alapon. Ebben így megjelenik a magyar és a szomszéd nép közös érdeke. Eredményeiben pedig hozzájárul a Trianon előtti nagy ország gazdasági életre keltéséhez. Ami a kulturális határátlépést illeti, abból indulunk ki, hogy a Medence egész területének egy történelme van, az, amit megélt a Szent Korona országa minden népe. Nem az, amit megálmodtak a kisantant államok, amivel igazolni igyekeznek, hogy ők voltak előbb ebben az országban, és a magyarok csak elnyomták őket ezer éven át, ám ők kibírták, és lerázván rabszíjaikat, felszabadultak, győztek, és a később érkezőknek nincs helyük az országban. A későn ébredők országában.

A Kárpát-medence történelmét helyi szinten, a helytörténeti műfajban kell megjeleníteni. A nemzethez való tartozást az azonos nyelv biztosítja. A földhöz a tájhoz, az országhoz való ragaszkodást a történelem ismerete alapozza meg. A magyar kultúrpolitika kötelessége gondoskodni arról, hogy a Kárpát-medence minden települése, tája történelme megismerhető legyen helytörténeti kiadványokban, mégpedig a Kárpát-medencében beszélt minden nyelven. A közös történelem ismerete megteremti a közös nagy ország tudatát, amiben így helyreáll a rend.

Magyarországon, a hivatalos ünnepi rendezvényeken sorozatban hitet tettek a szónokok a rend helyreállítására.

Jelzésértékű, hogy Orbán Viktor miniszterelnök a történelmi Délvidéken, Palicsfürdőn, augusztus 14-én, mint szent istváni ünnepi szónok, köszöntőjét – mint mondotta – az egész kárpát-medencei magyarsághoz intézte. Tehát Kárpát-medencét mondott, nem törődve, hogy ettől a kifejezéstől Pozsonyban hideglelést kapnak. További hangsúlyt kapott ez a kifejezés alábbi mondataiban:

„A vajdasági nemzeti tanács megalakulásával és annak példátlan egységével, amelyhez ezúton is mindannyiuknak gratulálok, egy olyan kárpát-medencei kísérlet indult meg, amely valóban nemzetalakító hatású lehet, nemcsak itt a vajdasági magyarok tekintetében, hanem az egész Kárpát-medencében, a teljes magyar közösség számára. Önök is tudják, régóta keressük a formáját, hogyan tudnánk úgy magyarok maradni, hogyan tudnánk úgy saját kezünkbe venni a saját sorsunkat, hogy közben azok, akikkel együtt kell élnünk, ne tekintsék ezt ellenségességnek. Erre jobb megoldást az autonómia különböző formáinál Európa nem talált ki, nem talált föl. Én nagyon remélem, hogy a hatalmas választási siker, amit Önök elértek, megnyitja az utat, lehetővé teszi az Önök számára, hogy egy sikeres példával ne csak a kárpát-medencei magyarságot, hanem az Európában élő számos, összes kisebbség életét szolgálják, könnyítsék, nekik is mutassanak példát és utat.”

Ki perelhetné el Orbán Viktortól, hogy nem a szent istváni kárpát-medencei eszmeiség szellemében szól, és tesz hitet annak megvalósítása mellett. Hiszen így folytatta: „Az anyaország egységét kell továbbvinni a határokon átívelő nemzetegyesítés keretében. Össze kell fogunk, hogy ismét egy hatalmas, közös alkotóerővé válhassunk.”

Lényeges dologról szólt Kósa Lajos, a Fidesz ügyvezető alelnöke, Debrecen polgármestere. Kifejtette, hogy az alkotmányozó többségű országgyűlés megalkotta a kettős állampolgárságról szóló törvényt, „István királyunknak így az államalapítás ünnepén elmondhatjuk (...), egyik politikai testamentuma megvalósulni látszik. Trianon óta nem volt példa arra, hogy aki a magyar nemzethez tartozónak érzi magát, az állampolgári közösséget is vállalhatja, úgy is, ha nem él itt”.

Szólaljon meg a mi hangunk is, az emigráció hangja – ha megengedik. Hosszú évtizedek óta, jó néhányunknak hatvanöt év óta, ez az első Szent István ünnep, amikor őszintén reménykedhetünk és bizakodhatunk a magyar nép sorsának jobbrafordulásában. Üzenjük és kívánjuk, hogy megvalósuljon az, amit Schmitt Pál magyar államfő mondott tegnapelőtti ünnepi beszédében, ami így hangzott:

„Újra nagyszerű dolgok előtt állunk, valami megmozdult a magyar lelkekben. Valami, ami valóságos, igazi, mélyről fakadó változást hozhat az életünkben: nagyobb és fontosabbat, mint amire a politika vagy a gazdaság képes. Olyan változást, ami szívből jövő, mégis tudatosan vezeti el a magyarokat egy boldogabb, kiegyensúlyozottabb világba. Ahol a remény visszahódítja a helyét közöttünk, ahol tiszták a tekintetek, bizakodók az arcok, kiegyenesednek a gerincek. Ahol derűvel tervezhető, kiszámíthatóbb a jövő a fiatalok, a családok számára. Ahol mindenki élvezheti saját munkája gyümölcsét!”

Úgy legyen!